

Enheten för användarregler
Niclas Nyberg, 010-730 90 00
arbetsmiljoverket@av.se

Förslag om ändring i föreskrifterna om Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:11) om arbetsutrustning och personlig skyddsutrustning – säker användning

Ni får härmed tillfälle att yttra er över bifogade förslag till föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:11) om arbetsutrustning och personlig skyddsutrustning – säker användning. Remisshandlingarna finns också tillgängliga på Arbetsmiljöverkets webbplats ([av.se](https://www.av.se)) – Om oss – Regel- och föreskriftsarbete – Pågående föreskriftsarbete.

Remisstiden förlängs med anledning av semesterperioden.
Eventuella synpunkter ska ha kommit till Arbetsmiljöverket senast 16 september 2024.

Synpunkter önskar vi få med e-post under adress: arbetsmiljoverket@av.se.
E-post ska helst inte sändas till enskilda handläggares e-postadress.

För eventuella frågor kan ni kontakta Niclas Nyberg, tel 010 730 90 00
niclas.nyberg@av.se.

Lars Löw
Generaldirektör

Niclas Nyberg
tf. enhetschef

Bilagor:

1. Sändlista
2. Förslag till föreskrifter
3. Konsekvensutredning

Enheten för användarregler
Niclas Nyberg, 010-730 90 00
arbetsmiljoverket@av.se

Sändlista

Arbetsgivarverket
Fremia
Företagarförbundet
Företagarna
Försvarsmakten
Kommerskollegium

registrator@arbetsgivarverket.se
info@fremia.se
info@ff.se
info@foretagarna.se
exp-hkv@mil.se

registrator@kommerskollegium.s

e
Landsorganisationen
Lantbrukarnas Riksförbund
Näringslivets regelnämnd
OFR
Prevent
Privattjänstemannakartellen
Regelrådet
SACO
Småföretagarnas Riksförbund
Svensk Industriförening
Svenskt Näringsliv
Sveriges Kommuner och Regioner
Swetic
TCO
Transportstyrelsen
Unionen

info@lo.se
registrator@lrf.se
info@nnr.se
ofr@ofr.se
info@prevent.se
info@ptk.se
regelradet@regelradet.se
kansli@saco.se
info@smaforetagarna.se
info@sinf.se
remisser@svensktnaringsliv.se
registrator@skr.se
kansliet@swetic.org
info@tco.se
kontakt@transportstyrelsen.se
forbundsordforande@unionen.se

Kopia för kännedom:

Arbetsgivarverket, Hanna Larsson
Arbetsgivarverket, Tarja Nevala
Fremia, Kerstin Wrисemo

hanna.larsson@arbetsgivarverket.se
tarja.nevala@arbetsgivarverket.se
kerstin.wrisemo@fremia.se

ARBETSMILJÖ VERKET

REMISS

Datum
2024-07-04

Vår beteckning
2024/033456

Sid
2 (2)

LO (Kommunal), Peter Larsson
LO, Marie Boström
LO, Carola Löfstrand
LO, Lena Persson
OFR, Erik Hallsenius
PTK, Daniel Gullstrand
SACO, Karin Fristedt
SACO (SSR), Daniel Hjalmarsson
SKR, Gunnar Sundqvist
SKR, Anders Westlund
Sobona, Ann-Charlotte Rand
Svenskt Näringsliv, Cecilia Andersson

[.se](#)

Svenskt Näringsliv, Anna Bergsten
Svenskt Näringsliv, Malin Nilsson
TCO, Martine Syrjänen Stålberg
TCO (Unionen), Annica Hedbrant

peter.larsson@kommunal.se

marie.bostrom@lo.se

carola.lofstrand@lo.se

lena.persson@lo.se

erik.hallsenius@ofr.se

daniel.gullstrand@ptk.se

karin.fristedt@saco.se

daniel.hjalmarsson@akademssr.se

gunnar.sundqvist@skr.se

anders.westlund@skr.se

ann-charlotte.rand@sobona.se

[cecilia.andersson@svensktnaringsliv](mailto:cecilia.andersson@svensktnaringsliv.se)

anna.bergsten@svensktnaringsliv.se

malin.nilsson@svensktnaringsliv.se

martine.syrjanen@tco.se

annica.hedbrant@unionen.se

Arbetsmiljöverkets
föreskrifter (AFS 2024:xx)
om ändring i
Arbetsmiljöverkets
föreskrifter och allmänna råd
(AFS 2023:11) om
arbetsutrustning och
personlig skyddsutrustning
– säker användning

AFS 20xx:xx

Arbetsmiljöverkets författningssamling

Arbetsmiljöverkets föreskrifter
om ändring i Arbetsmiljöverkets
föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:11)
om arbetsutrustning och personlig
skyddsutrustning – säker användning;

AFS 20xx:xx
Utkom från trycket den
DD MMMM ÅÅÅÅ

beslutade den DD MMMM 2024.

Arbetsmiljöverket föreskriver följande med stöd av 18 §
arbetsmiljöförordningen (1977:1166)

dels att 2 kap. 13 §, 8 kap. 23 §, 9 kap. 32 § och 11 kap. 28 § ska ha
följande lydelse,

dels att punkten 2, 3 och 4 i övergångsbestämmelserna ska ha
följande lydelse,

dels att det ska införas en ny övergångsbestämmelse, punkt 6, av
följande lydelse.

2 kap.

13 §¹ Om en arbetsutrustning kan medföra särskild risk för
ohälsa eller olycksfall, ska arbetsgivaren ordna arbetet så att bara
de som har till uppgift att använda utrustningen får göra detta.
De som sköter kontroll, reparation, ändring, service, rengöring
och underhåll av en sådan anordning, ska vara särskilt utsedda.

---

¹ Ändringen innebär att "enligt riskbedömningen" tas bort ur första stycket.

8 kap.

23 § Arbetsgivaren ska se till att den som leder arbetet med att uppföra, göra väsentliga ändringar i eller montera ned en ställning eller ett väderskydd har kompetens, som minst motsvarar de krav som anges i bilaga 6, även om denna person inte själv arbetar i ställningen.

Arbetsgivaren ska se till att den som leder arbetet och de arbetstagare som utför arbetet har tillgång till den plan för uppförande och nedmontering som krävs i 5 §.

9 kap.

32 § Tryckkärl, som inte omfattas av 29–31 §§, ska delas in i klasser enligt tabell 3 och 4 nedan. Tabellerna visar, hur många barliter ett tryckkärl får vara avsett att användas med, innan det tillhör klass B respektive A.

Tabell 3. Tryckkärl för gas med trycket, p, över 0,5 bar

Fluid-grupp	Volym i liter	Tryck p, i bar	Barliter		
			Över 50 men högst 200	Över 200 men högst 1 000	Över 1 000
1a	Över 1	Över 0,5	B	A	
1a	Över 0,1 men högst 1	Över 200	A		
2a	Över 1	Över 0,5	-	B	A

Fluid-grupp	Volym i liter	Tryck p, i bar	Barliter		
			Över 50 men högst 200	Över 200 men högst 1 000	Över 1 000
2a	Över 0,1 men högst 1	Över 1 000	A		

Kärl som är avsedda att innehålla en gas, som tillhör grupp 1a, vilken även är en instabil gas enligt förordningen (EG) nr 1272/2008 (CLP), ska tillhöra klass A, även om de vid tillämpning av tabellen skulle tillhöra klass B.

Vid bestämning av tryckkärls klass enligt tabellen, ska trycket, p, sättas lika med 1 om luft i ett tryckkärl trycksätts, genom att vatten pumpas till ett från början trycklöst kärl.

Följande tryckkärl, som skulle tillhöra klass B vid tillämpning av tabellen, ska ändå inte tillhöra någon klass:

1. Tryckkärl i kyl- eller värmepumpsanläggningar vars innehåll är en gas, som tillhör grupp 2a.
2. Tryckkärl för luft och kvävgas.

Tabell 4. Tryckkärl för vätska med trycket, p, över 0,5 bar

Fluid-grupp	Volym i liter	Tryck i bar, p	Barliter			
			Över 50 men högst 200	Över 200 men högst 2 000	Över 2 000 men högst 10 000	Över 10 000
1a	Över 1	Över 10	-	B	A	
1a	Över 1	Högst 10	-	B		
1a	Över 0,1 men högst 1	Över 500	B			
2a	Över 10	Över 500	-			B

Tabell 4 ska inte tillämpas på tryckkärl som ska innehålla en vätska som hör till grupp 2a vid en temperatur, t, som är 65 °C eller lägre. Sådana tryckkärl tillhör varken klass A eller B.

Allmänna råd

Exempel på tryckkärl för luft och kvävgas är hydroforer, expansionskärl och hydraulackumulatorer.

11 kap.

28 § Arbetsgivare, som låter en arbetstagare eller inhyrd personal använda lyftanordningar eller lyftredskap, ska ha dokumentation över personens praktiska och teoretiska kunskaper om säker användning av utrustningen. Den arbetsgivare som ansvarar för användning av lyftanordningar eller lyftredskap på ett

gemensamt arbetsställe, ska ha motsvarande dokumentation tillgänglig där.

Arbetsgivare får bara låta arbetstagare med skriftligt tillstånd använda en maskindriven lyftanordning. Tillståndet ska vara utfärdat av arbetsgivaren. För inhyrd arbetstagare ska tillståndet vara utfärdat av den arbetsgivare som hyr in arbetstagaren. Tillståndet ska upplysa om de typer av lyftanordningar, lyftredskap och arbetsuppgifter som omfattas.

Kraven på dokumentation och tillstånd gäller inte vid användning av hissar.

Övergångsbestämmelser

1. Denna författning träder i kraft den 1 januari 2025.
2. Genom denna författning upphävs
  - a) Arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter (AFS 1998:5) om arbete vid bildskärm med tillhörande allmänna råd och kommentarer,
  - b) Arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter (AFS 1999:8) om användning av pressar och gradsaxar med tillhörande allmänna råd och kommentarer,
  - c) Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2001:3) om användning av personlig skyddsutrustning med tillhörande allmänna råd och kommentarer,
  - d) Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2003:6) om besiktning av lyftanordningar och vissa andra tekniska anordningar med tillhörande allmänna råd och kommentarer,

AFS 20xx:xx

- e) Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2004:3) om stegar och arbetsbockar med tillhörande allmänna råd och kommentarer,
  - f) Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2004:6) om användning av traktorer med tillhörande allmänna råd och kommentarer,
  - g) Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2006:4) om användning av arbetsutrustning med tillhörande allmänna råd och kommentarer,
  - h) Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2006:5) om användning av truckar med tillhörande allmänna råd och kommentarer,
  - i) Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2006:6) om användning av lyftanordningar och lyftredskap med tillhörande allmänna råd och kommentarer,
  - j) Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2006:7) om tillfälliga personlyft med kranar eller truckar med tillhörande allmänna råd och kommentarer,
  - k) Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2012:1) om användning av motorkedjesågar och röjsågar,
  - l) Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2013:4) om ställningar,
  - m) Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2017:3) om användning och kontroll av trycksatta anordningar.
3. Tillstånd, godkännanden, undantag, dispenser, villkor, förelägganden, förbud, avgiftsförelägganden, anmälningar, registreringar, rapporter, intyg, kontroll- eller besiktningsintyg, certifikat, journaler och annan dokumentation, samt andra beslut eller åtgärder i enskilda fall, bedömningar, undersökningar, driftprov och kontroller enligt de upphävda föreskrifterna, fortsätter att gälla enligt motsvarande bestämmelser i de

nya föreskrifterna. Krav på dokumentation omfattar dokumentation över praktiska och teoretiska kunskaper.

4. Sanktionsavgifter enligt 9 kap. 38 § ska beräknas enligt dessa föreskrifter även om överträdelsen skedde innan ikraftträdandet för det fall att det medför en lägre sanktionsavgift.
5. Bestämmelserna i 10 kap. 30 § första stycket om certifiering för övervakning av pannor i kategori 1–4 enligt bilaga 8 börjar gälla den 1 december 2025.
6. Bestämmelserna enligt 9 kap. 38 §, 10 kap. 8 och 29 §§ om att arbetsgivaren inte ska betala sanktionsavgift för överträdelse av mer än en av paragraferna ska tillämpas även om överträdelserna skedde innan ikraftträdandet för de fall det medför en lägre sanktionsavgift.

LARS LÖÖW

Eva Nilsson

Konsekvensutredning till förslag om ändringar i Arbetsmiljöverkets föreskrift AFS 2023:11

1. Sammanfattning

Det har framkommit behov av vissa korrigeringar och förtydliganden av *Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:11) om arbetsutrustning och personlig skyddsutrustning – säker användning*.

2. Beskrivning av problemet och vilken förändring som eftersträvas

a) I 2 kap. 13 § första meningen lades det felaktigt till "enligt riskbedömningen". Någon ändring jämfört med 15 § *Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2006:4) om användning av arbetsutrustning* var aldrig avsedd. Arbetsmiljöverket bedömer att denna korrigering inte medför några konsekvenser gentemot den nu gällande bestämmelsen.

b) I 8 kap. 23 § hänvisas till 4 § samma kapitel. Det är ett skrivfel, 8 kap. 4 § nämner inte någon plan. Hänvisningen i 23 § ska vara till 5 §. Arbetsmiljöverket bedömer att denna korrigering inte medför några konsekvenser gentemot den nu gällande bestämmelsen.

c) I 9 kap. 32 § tabell 3, andra raden, tredje kolumnen från vänster, anges *högst 200*, vilket är felaktigt. Det ska stå *över 0,5*. Någon ändring jämfört med 4 kap. 10 § *Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2017:3) om användning och kontroll av trycksatta anordningar* har inte varit avsedd. Arbetsmiljöverket bedömer att denna korrigering inte medför några konsekvenser gentemot den nu gällande bestämmelsen.

d) 11 kap. 28 § andra stycket om tillstånd för användning av lyftanordningar behöver ändras för att bättre återspegla praxis. Bestämmelsen anger att användaren ska ha tillstånd för att få använda maskindrivna lyftanordningar. Tillstånd ska utfärdas av användarens arbetsgivare. När inhyrd personal anlitas för arbetsuppgifter som innebär att hen ska använda lyftanordningar är det den inhyrande arbetsgivaren som ska utfärda tillståndet.

Detta förslag ändrar tidigare beslutad föreskrift där även den uthyrande arbetsgivaren skulle utfärda sådant tillstånd till användaren. Med denna ändring görs regelverket tydligare och enklare att efterleva och förslaget är en återgång till de nu gällande reglerna. Skyddsnivån bedöms därför vara oförändrad.

e) Vid uppräkningslistan av de föreskrifter som upphävs, punkt 2 b), f), h) och k) i ikraft- och övergångsbestämmelserna, angavs föreskriftstiteln felaktigt och "om

användning” föll bort. Föreskrifternas titlar ska vara korrekta även om den angivna bristen inte leder till några missförstånd. Arbetsmiljöverket bedömer att denna korrigerings inte medför några konsekvenser.

f) Punkten 4 i övergångsbestämmelserna behöver förtydligas då den, i sin nuvarande utformning, kan läsas som en öppning för retroaktiv skärpning av storleken på sanktionsavgift. En sådan skärpning har aldrig varit avsedd och bestämmelsen behöver därför förtydligas. Arbetsmiljöverket bedömer att konsekvenserna av det här förtydligandet inte behöver utredas eftersom det inte görs någon ändring i sakfrågan.

g) En ändring i AFS 2023:11 jämfört med Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2017:3) om användning och kontroll av trycksatta anordningar är att det bara är en sanktionsavgift ska tas ut även om arbetsgivaren har brutit mot flera särskilt angivna bestämmelser. I enlighet med allmänna rättsprinciper så ska en sådan lindring även tillämpas på de ärenden som är under handläggning och inte är avgjorda vid tiden för ikraftträdandet av regeländringen. Arbetsmiljöverket bedömer att konsekvenserna av det här förtydligandet inte behöver utredas eftersom det inte görs någon ändring i sakfrågan.

3. Vilka konsekvenser som bedöms uppstå om ingen åtgärd vidtas

a, b och c) Om ingen åtgärd vidtas så innebär det att uppenbara felaktigheter inte rättas till.

d) 11 kap. 28 §. De konsekvenser som bedöms uppstå om ingen ändring införs är att uthyrande arbetsgivare ska utfärda tillstånd till arbetstagare som inhyrande arbetsgivare avser anlita för användning av maskindriven lyftanordning. Detta var inte intentionen vid införandet av reglerna i ny struktur. Att inte genomföra denna förändring skulle innebära en kravhöjning.

e, f och g) Om ingen åtgärd vidtas så innebär det att uppenbara felaktigheter inte rättas till.

4. Beskrivning av olika alternativ som finns för att uppnå förändringen och de fördelar respektive nackdelar som bedöms finnas med dessa

a) Det enda alternativ som finns är att ändra föreskrifterna.

b) Det enda alternativ som finns är att ändra föreskrifterna.

- c) Det enda alternativ som finns är att ändra föreskrifterna.
- d) Det ska tydligt och entydigt framgå av föreskrifterna vem som behöver uppfylla bestämmelserna. Det finns alltså inte alternativa lösningar såsom att lösa frågan i administrativ praxis från myndighetens sida.
- e) Det enda alternativ som finns är att ändra föreskrifterna.
- f) Ett alternativ till ändring av övergångsbestämmelserna är att låta skrivningen vara kvar och att de som tillämpar bestämmelsen förstår den utifrån allmänna rättsprinciper om förbud mot retroaktiv straffskärpning. Det blir dock inte lika tydligt som en ändring av föreskrifterna och det kan medföra skiftande tillämpning. Det blir tydligare och mer rättssäkert med en uttrycklig skrivning i föreskrifterna.
- g) Ett alternativ till ändring av övergångsbestämmelserna är att låta skrivningen vara kvar och att de som tillämpar bestämmelsen förstår den utifrån allmänna rättsprinciper. Det blir dock inte lika tydligt som en ändring av föreskrifterna och det kan medföra skiftande tillämpning. Det blir tydligare och mer rättssäkert med en uttrycklig skrivning i föreskrifterna.

5. Det eller de alternativ som bedöms lämpligast och av vilka skäl

a, b och c) Ej aktuellt med alternativ.

d) Alternativet att endast ett tillstånd behövs bedöms lämpligast då det bibehåller dagens kravnivå.

e) Ej aktuellt med alternativ.

f och g) Alternativet att införa ändringen av övergångsbestämmelsen gör reglerna tydligare.

6. En beskrivning och beräkning av förslagets kostnader och intäkter för

a) staten, kommuner, regioner, och

Ändringarna bedöms inte påverka kostnader och intäkter för staten, kommuner eller regioner.

b) företag och andra enskilda

Ändringarna enligt bedöms inte påverka kostnader och intäkter för staten, kommuner eller regioner.

8. En beskrivning och, om möjligt, en beräkning av andra relevanta konsekvenser än sådana som anges ovan under 6

Inga sådana konsekvenser har identifierats.

9. En redogörelse för vilka åtgärder som har vidtagits för att förslaget inte ska medföra mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som bedöms vara nödvändigt för att uppnå dess syfte

Målsättningen är att inga ändringar i kravnivåer görs.

10. En bedömning av om särskild hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Förtydliganden och korrigeringar bör vara beslutade, tryckta och publicerade före den 1 januari 2025 då Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:11) om arbetsutrustning och personlig skyddsutrustning – säker användning träder i kraft.

Arbetsmiljöverkets bedömning är att vi behöver genomföra de informationsinsatser som vanligen genomförs vid föreskriftsförändringar. Information sker via vår webbplats som kommer att uppdateras i samband med ikraftträdandet.

11. En beskrivning av hur och när konsekvenserna av förslaget kan utvärderas

Då dessa förslag är korrigeringar och förtydliganden, så kan utvärdering av dessa förslag ingå i övrig utvärdering av Arbetsmiljöverkets regler.

12. Om förslaget rör kommuner eller regioner ska KU innehålla en bedömning av om förslaget inskränker den kommunala självstyrelsen. Om förslaget innebär en sådan inskränkning ska överväganden enligt 14 kap. 3 § regeringsformen redovisas (8 § KUF).

De föreslagna ändringarna inskränker inte det kommunala självstyret.

13. Bedömning av om förslaget överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Korrigeringarna och förtydligandena i sig överensstämmer med de krav Sverige har som medlemsstat i EU genom ett tydligare regelverk. På så sätt blir det mer enhetligt förståelse utan att frågeställningar behöver lösas genom administrativ praxis från myndighetens sida vilket är i överensstämmelse med EU-domstolens praxis.

14. Om ett förslag till genomförande av EU-direktiv i nationell rätt går utöver direktivets miniminivå ska skälen för detta anges

Detta är inte aktuellt för föreslagna ändringar.

15. Uppgift om de bemyndiganden som Arbetsmiljöverkets beslutanderätt grundar sig på

Arbetsmiljöverkets bemyndigande för dessa ändringsföreskrifter finns i 18 § arbetsmiljöförordningen (1977:1166).

16. Kontaktperson på Arbetsmiljöverket

Niclas Nyberg